

Warszawa, dnia 17 sierpnia 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: DHZ.hzg.092.1.2021.7.es

**Pan
Leszek Sobolewski
Dyrektor
Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt
ul. Sokołowska 3
01-142 Warszawa**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich², Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeprowadziło w dniach 10.05 - 30.06.2021 r. kontrolę Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt z siedzibą w Warszawie ul. Sokołowska 3, 01-142 Warszawa (dalej KCHZ).

Zakres kontroli obejmował przygotowanie do przeprowadzania i realizację kontroli urzędowych w okresie od stycznia 2020 r. do zakończenia kontroli, z możliwością pozyskania informacji z okresu wcześniejszego.

Kontrolę przeprowadzili: _____ – naczelnik w Departamencie Hodowli Zwierząt,
_____ – główny specjalista w Departamencie Hodowli Zwierząt, _____ –
główny specjalista w Departamencie Kontroli i Audytu.

W okresie objętym kontrolą funkcję dyrektora Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt pełnił Pan Leszek Sobolewski³.

I. Informacje wprowadzające dotyczące działalności jednostki kontrolowanej

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt jest państwową jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, która na podstawie art. 3 ustawy z dnia

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224

² Dz. U. z 2021 r. poz. 36

³ Akt powołania z dnia 30 stycznia 2006 r.

20 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich przeprowadza kontrole urzędowe w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt⁴ (dalej rozporządzenia 2016/1012).

Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt, KCHZ:

- 1) przeprowadza kontrole w zakresie:
 - a) prowadzenia ksiąg hodowlanych, oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej oraz hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, których nie dotyczy rozporządzenie 2016/1012, a także prowadzenia rejestrów;
 - b) sposobu wykorzystania środków pochodzących z dotacji budżetowych przyznanych podmiotom realizującym zadania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej;
- 2) prowadzi laboratorium referencyjne badające mleko w ramach oceny wartości użytkowej bydła, owiec i kóz;
- 3) współpracuje z organizacjami międzynarodowymi działającymi w dziedzinie hodowli zwierząt i ich rozrodu.

Poza tym, do czasu upoważnienia związków hodowców lub innych podmiotów, KCHZ realizuje zadania związane z prowadzeniem oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej pszczoł i stad zwierząt futerkowych.

II. Ocena skontrolowanej działalności

Pozytywnie ocenia się przygotowanie KCHZ do przeprowadzania kontroli urzędowych.

KCHZ prawidłowo, z opisanymi poniżej uchybieniami, wykonywało zadania w zakresie przeprowadzania kontroli urzędowych.

⁴ Dz.Urz.UE.L 2018 Nr 77, poz. 18

1. Pozytywnie należy ocenić wprowadzone w KCHZ rozwiązania organizacyjne, polegające na podziale pracowników na zespoły kontrolne przeprowadzające kontrole w zakresie hodowli poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (zgodnie z posiadanym doświadczeniem zawodowym), wyznaczenie osoby kierującej zespołem przeprowadzającym daną kontrolę, a także rotacyjne włączanie pracowników w celu nabycia doświadczenia do zespołów prowadzących kontrole innych niż dotychczas gatunków zwierząt, co pozwalało na sprawne przeprowadzanie kontroli przy jednoczesnym doszkalaniu się pracowników i nabywaniu przez nich doświadczenia niezbędnego do skutecznego przeprowadzania kontroli.
2. KCHZ posiadało odpowiednio wyposażone pomieszczenia biurowe i dysponowało wyposażeniem technicznym niezbędnym do skutecznego i sprawnego przeprowadzania kontroli urzędowych.
3. KCHZ posiadało wystarczającą liczbę pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu do skutecznego i efektywnego przeprowadzania kontroli urzędowych.
4. W KCHZ przyjęto procedurę określającą sposób realizacji zadań związanych z prowadzeniem kontroli urzędowych. Stosowane w KCHZ procedury nie zawierały wzorów oświadczeń kontrolerów o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie pracownika z udziału w kontroli.
5. W wyniku kontroli potwierdzono, że KCHZ podjęło działania w celu zapewnienia przejrzystości kontroli urzędowych, o których mowa w art. 44 rozporządzenia 2016/1012. Informacja o sposobie przeprowadzania kontroli urzędowych została podana do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie informacji dotyczących organizacji i przeprowadzania kontroli urzędowych na stronie internetowej Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt.
6. W zakresie realizacji kontroli urzędowych nie stwierdzono nieprawidłowości z wyjątkiem uchybienia polegającego na sporządzaniu w 2020 roku analiz przedkontrolnych odrębnie dla poszczególnych kontroli (zamiast sporządzenia analiz odrębnie dla każdego z sektorów hodowli).
7. W ocenie kontroli zmiana planu kontroli, w szczególności usunięcie wcześniej zaplanowanych tematów wymaga dokumentowania i pisemnego uzasadniania zmian przed zatwierdzeniem planu. Dokumenty powinny być opatrzone datą.
8. W zakresie zgodności z artykułem 45 rozporządzenia 2016/1012 nie stwierdzono

uchybień i nieprawidłowości. Jedynie w zakresie sporządzania dokumentacji stwierdzono niedopatrzenia polegające na niewłączeniu do numeracji akt kontroli protokołu kontroli (np. KHB.530.1.2020.8) lub braku wykazu akt kontroli (np. KHS.532.3.2020), niemające wpływu na prawidłowość procesu i wynik przeprowadzonych kontroli urzędowych.

9. W odniesieniu do podejmowania działań w wyniku przeprowadzonych kontroli urzędowych, w tym weryfikacji realizacji zaleceń pokontrolnych kontrola formułuje następujące zastrzeżenia:

- 1) w 4 przypadkach nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych;
- 2) monitorowanie realizacji zaleceń pokontrolnych nie było dokumentowane i nie zostało określone w wewnętrznych procedurach. W ocenie kontroli nie było to wystarczające aby skutecznie i na bieżąco monitorować realizację tych zaleceń. Wprowadzenie do wewnętrznych procedur systemowych rozwiązań w tym zakresie przyczyniłoby się do zwiększenia skuteczności i efektywności nadzoru nad realizacją wydawanych zaleceń pokontrolnych.

W zakresie podejmowania działań w wyniku przeprowadzonych kontroli urzędowych, kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości, z zastrzeżeniem, że w 4 przypadkach nie został wskazany termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub termin przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych, co mogło mieć wpływ na wydłużenie okresu ich usuwania.

Wypełnienie zaleceń pokontrolnych podlegało weryfikacji na podstawie informacji otrzymanej od podmiotu kontrolowanego (odpowiedź podmiotu na przekazane zalecenia) lub kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń oraz usunięcie nieprawidłowości i/lub uchybień, lub weryfikację realizacji zaleceń podczas następnej kontroli podmiotu w tym samym zakresie tematycznym, co było zgodne z § 16 ust. 3 zarządzenia Dyrektora KCHZ nr 5/2021.

Istotność stwierdzonych podczas kontroli przez KCHZ uchybień i nieprawidłowości w realizacji programów hodowlanych nie kwalifikowała się do wnioskowania o zastosowanie sankcji określonych w art. 47 rozporządzenia 2016/1012, za wyjątkiem kontroli przeprowadzonej w [redacted] ♦ która nie spełniła obowiązku wynikającego z art. 64 ust. 5 rozporządzenia 2016/1012 i nie dostosowała swoich programów hodowlanych do wymogów rozporządzenia 2016/1012.

III. Ustalenia kontroli

1. Przygotowanie KCHZ do przeprowadzania kontroli urzędowych

1.1. Procedury wewnętrzne

1. Sposób przeprowadzania kontroli urzędowych przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w kontrolowanym okresie został uregulowany Zarządzeniem Nr 9/2018 Dyrektora KCHZ z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia procedury prowadzenia kontroli w zakresie prowadzenia oceny wartości użytkowej i hodowlanej oraz hodowli i rozrodu bydła, świń, owiec, kóz i koniowatych (obowiązującym od dnia 15 listopada 2018 r.), które zostało zastąpione Zarządzeniem Nr 5/2021 Dyrektora KCHZ z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia procedury przeprowadzania kontroli przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.
2. W KCHZ obowiązywał Kodeks Etyki pracowników Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2010 Dyrektora KCHZ z dnia 21 grudnia 2010 r. oraz Zasady postępowania etycznego pracowników - kontrolerów Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt wprowadzone Zarządzeniem Nr 4/2021 Dyrektora KCHZ z dnia 24 lutego 2021 r.
3. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt podjęło działania w celu zapewnienia poufności pozyskiwanych informacji o podmiotach w ramach spełnienia obowiązków określonych w art. 42 rozporządzenia 2016/1012 tj. m.in. nieujawniania przez pracowników wykonujących czynności kontrolne informacji uzyskanych podczas kontroli urzędowych osobom trzecim poprzez:
 - 1) obowiązek zachowania poufności informacji przez pracowników wynikający z art. 100 § 2 pkt 4 i 5 Kodeksu pracy oraz Regulaminu Pracy obowiązującego pracowników KCHZ (zarządzenie nr 2/2020 Dyrektora KCHZ z dnia 24.01.2020 r.);
 - 2) upoważnienie do przetwarzania danych osobowych oraz oświadczenia pracowników KCHZ w ramach pełnionych obowiązków służbowych, w których zobowiązują się oni do zachowania w tajemnicy danych osobowych oraz sposobów ich zabezpieczenia, w czasie obowiązywania umowy oraz jak również po ustaniu stosunku zatrudnienia. Podpisane przez pracowników oświadczenia oraz upoważnienia zostały złożone w komórce organizacyjnej KCHZ do spraw osobowych;

- 3) zobowiązanie pracowników do stosowania Zasad postępowania etycznego pracowników - kontrolerów Wydziału Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt (zarządzenie Dyrektora KCHZ Nr 4/2021 z dnia 24 lutego 2021 r. oraz zarządzenie Nr 5/2021 z dnia 25 lutego 2021 r.), w tym zobowiązanie do przestrzegania tajemnicy służbowej w odniesieniu do informacji uzyskanych podczas wykonywania kontroli oraz niewykorzystywania i nieujawniania takich informacji. Wszyscy pracownicy Wydziału Kontroli przyjęli do wiadomości i stosowania powyższe zasady;
- 4) stosowanie Polityki Ochrony Danych Osobowych (zarządzenie nr 5/2018 Dyrektora KCHZ z dnia 18.06.2018 r.), która określa zasady dotyczące przetwarzania i zabezpieczenia danych osobowych w Krajowym Centrum Hodowli Zwierząt zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych - zwanego dalej RODO). Upoważnieni pracownicy Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w procesach wymagających przetwarzania danych osobowych niezależnie od sposobu ich przetwarzania, zostali zobligowani do stosowania procedur zawartych w Polityce (podstawowe zasady, które powinny przestrzegać osoby przetwarzające dane osobowe zawarte są w Rozdziale IV PODO).

Ponadto mając na uwadze, że informacje objęte tajemnicą służbową, które są przetwarzane w wyniku czynności kontrolnych prowadzonych w sposób zdalny mogą być szczególnie narażone na ujawnienie, co mogłoby zaszkodzić m.in. celowi kontroli urzędowych, aneksem nr 1/2020 z dnia 17.04.2020 r. do zarządzenia nr 5/2018 z dnia 14.06.2018 r. wprowadzono Zasady ochrony danych osobowych przy pracy zdalnej w Krajowym Centrum Hodowli Zwierząt.

4. Na podstawie analizy procedur wewnętrznych i akt kontroli ustalono, że KCHZ ustanowiło przepisy zapewniające brak konfliktu interesów określone w:
 - 1) zarządzeniu nr 4/2010 Dyrektora KCHZ z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki pracowników Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt;
 - 2) zarządzeniu nr 4/2021 Dyrektora KCHZ z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie zasad postępowania etycznego pracowników - kontrolerów Wydziału Kontroli Hodowli

i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie.

Należy jednak zaznaczyć, że pracownicy prowadzący kontrole urzędowe nie składali każdorazowo przed rozpoczęciem kontroli, pisemnych oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie pracownika z udziału w kontroli.

W KCHZ przyjęto procedurę określającą sposób realizacji zadań związanych z prowadzeniem kontroli urzędowych. Stosowane w KCHZ procedury nie zawierały wzorów oświadczeń kontrolerów o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie pracownika z udziału w kontroli.

1.2. Zasoby kadrowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez dyrektora KCHZ oraz na podstawie udostępnionych dokumentów⁵ ustalono, że w okresie objętym kontrolą kontrole urzędowe przeprowadzało 21 pracowników KCHZ (stan zatrudnienia w Wydziale Kontroli Hodowli i Rozrodu Zwierząt Gospodarskich KCHZ przeprowadzających kontrole urzędowe wynosił 23 osoby uwzględnione w wykazie w tabeli 1. W kontrolowanym okresie 2 osoby były nieobecne w dłuższym okresie czasu. W tym okresie do wydziału przeszło 3 pracowników KCHZ, którzy wcześniej realizowali inne zadania i odeszły 2 osoby (w związku z zakończeniem umowy o pracę na czas określony).

Tabela 1. Wykaz pracowników przeprowadzających kontrole urzędowe według stanowisk, wykształcenia i stażu zawodowego

Lp.	Stanowisko	Wykształcenie	Staż w kontroli w latach	Staż w KCHZ w latach
1.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	19	28
2.	Główny specjalista	Wyższe - rolnicze	0,5	14
3.	Główny specjalista	Wyższe – ekonomiki rolnictwa	7	11
4.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	7	7
5.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	12	20
6.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	15	22
7.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	19	38

⁵ Pisma z dnia 19 maja 2021 r. znak D.0910.1.2021.3 oraz z dnia 5 lipca 2021 r. znak D.0910.1.2021.13

8.	Główny specjalista	Wyższe - rolnicze	13	13
9.	Specjalista	Wyższe - rolnicze	3	3
10.	Specjalista	Wyższe - zootechniczne	1,5	1,5
11.	Główny specjalista	Wyższe - rolnicze	17	17
12.	Główny specjalista	Wyższe – biologiczne, administracyjne	14	14
13.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	6	8
14.	Główny specjalista	Wyższe - rolnicze	13	25
15.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	15	15
16.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	0,5	13
17.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	0,5	14
18.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	15	37
19.	Główny specjalista	Wyższe - biotechnologiczne	13	13
20.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	6	6
21.	Specjalista	Wyższe - zootechniczne	1,5	1,5
22.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	16	21
23.	Główny specjalista	Wyższe - zootechniczne	18	30

Analiza zasobu kadrowego potwierdziła, że pracownicy przeprowadzający kontrole urzędowe posiadali wykształcenie wyższe zootechniczne (15 osób), rolnicze (5 osób), ekonomiczno-rolnicze (1 osoba), biologiczne i administracyjne (1 osoba) oraz z zakresu biotechnologii (1 osoba). Pracownicy posiadali również doświadczenie w zakresie prowadzenia kontroli (od 1,5 roku do 19 lat). 3 osoby, które przeszły do wydziału kontroli w okresie objętym kontrolą miało krótszy, bo 0,5 roczny staż w dziale kontroli (przy 13 – 14 letnim stażu pracy w KCHZ).

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadziło kontrole urzędowe dobierając do danej kontroli kontrolerów, którzy specjalizowali się w różnych sektorach hodowli⁶. Taki system prowadzenia kontroli umożliwiał wymianę doświadczeń i wiedzy pomiędzy poszczególnymi

⁶ Informacja dyrektora KCHZ z 25 maja 2021 r. znak D.0910.1.2021.5

kontrolerami oraz zapewniał zachowanie jakości i spójności prowadzonych kontroli urzędowych. Stworzenie systemu kontroli interdyscyplinarnych oraz podnoszenie kwalifikacji pracowników poprzez uczestnictwo w kontrolach urzędowych w szerokim zakresie tematycznym dotyczącym różnych gatunków zwierząt gospodarskich, miało również znaczenie w przypadkach nagłej absencji pracowników lub wymiany kadry pracowniczej. Takie działania pozwalały Krajowemu Centrum Hodowli Zwierząt prowadzić kontrole urzędowe w sposób ciągły i z zachowaniem obowiązujących standardów.

W ocenie kontroli, KCHZ posiadało wystarczającą liczbę pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu do skutecznego i efektywnego przeprowadzania kontroli urzędowych.

Pozytywnie należy ocenić wprowadzone w KCHZ rozwiązania organizacyjne, polegające na podziale pracowników na zespoły kontrolne przeprowadzające kontrole w zakresie hodowli poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (zgodnie z posiadanym doświadczeniem zawodowym), wyznaczanie osoby kierującej zespołem przeprowadzającym daną kontrolę, a także rotacyjne włączanie pracowników w celu nabycia doświadczenia do zespołów prowadzących kontrole innych niż dotychczas gatunków zwierząt, co pozwalało na sprawne przeprowadzanie kontroli przy jednoczesnym doszkalaniu się pracowników i nabywaniu przez nich doświadczenia niezbędnego do skutecznego przeprowadzania kontroli.

1.3. Wyposażenie techniczne

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt posiada odpowiednio wyposażone pomieszczenia biurowe.

Uzyskane w wyniku kontroli informacje i dokumenty potwierdzają, że:

- 1) pracownicy przeprowadzający kontrole urzędowe mogli korzystać z pokoi służbowych wyposażonych w narzędzia i sprzęt techniczny niezbędny do efektywnej pracy (biurka, fotele, komputery, drukarki, faxy, skanery, poczta elektroniczna, dostęp do internetu);
- 2) pracownicy KCHZ przeprowadzający kontrole urzędowe w siedzibach kontrolowanych podmiotów, w czasie pandemii również w systemie pracy zdalnej, zostali wyposażeni w sprzęt niezbędny do sprawnego realizacji zadań służbowych tj. w szczególności: telefony komórkowe, laptopy, drukarki mobilne, skanery i pendrivy. Zespoły kontrolne w trakcie prowadzonych kontroli dysponowały samochodami służbowymi wyposażonymi

w nawigację satelitarną⁷.

Kontrola ustaliła, że KCHZ posiadało wyposażone pomieszczenia biurowe i dysponowało wyposażeniem technicznym niezbędnym do skutecznego i sprawnego przeprowadzania kontroli urzędowych.

2. Realizacja zadań z zakresu przeprowadzania kontroli urzędowych

2.1. Informacja o sposobie przeprowadzania kontroli urzędowych została podana do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie informacji dotyczących organizacji i przeprowadzania kontroli urzędowych na stronie internetowej Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt tj.: www.kchz.agro.pl w zakładce Działalność⁸. Na stronie tej zamieszczona została treść obowiązującego zarządzenia nr 5/2021 wraz z załącznikami (wzory pism stosowanych podczas kontroli przeprowadzanych przez KCHZ), a także *Schemat przeprowadzania kontroli przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt*.

W wyniku kontroli stwierdzono, że KCHZ podejmowało działania w celu zapewnienia przejrzystości kontroli urzędowych, o których mowa w art. 44 rozporządzenia 2016/1012.

2.2. Opracowanie i wykonanie rocznego planu kontroli

Roczny plan kontroli urzędowych KCHZ był opracowywany na podstawie analizy czynników ryzyka mogących mieć wpływ na działalność podmiotu kontrolowanego. Analizę przeprowadzać powinno się odrębnie dla każdego z sektorów hodowli. Przyjęty tryb postępowania określony był w zarządzeniu Nr 9/2018 Dyrektora Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia procedury prowadzenia kontroli w zakresie prowadzenia oceny wartości użytkowej i hodowlanej oraz hodowli i rozrodu bydła, świń, owiec, kóz i koniowatych, zastąpionym zarządzeniem Nr 5/2021 Dyrektora Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia procedury przeprowadzania kontroli przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.

W zakresie przeprowadzania analizy przedkontrolnej stwierdzono, że w 2021 roku analiza ta została przeprowadzona zgodnie z § 6 ust. 3 Zarządzenia Nr 5/2021⁹. W roku 2020 analizy przedkontrolne opracowane były odrębnie dla każdej kontroli, natomiast nie przeprowadzono

⁷ Pismo z dnia 19 maja 2021 znak D.0910.1.2021.3 r. oraz załącznik 1b do pisma z 16 czerwca 2021 r. znak D.0910.1.2021.8

⁸ <http://www.kchz.agro.pl/blog/category/kchz/dzialalnosc/>

⁹ Zarządzenia Nr 5/2021 Dyrektora KCHZ z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia procedury przeprowadzania kontroli przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt

analizy odrębnie dla każdego z sektorów hodowli, tj. bydła, koniowatych, owiec i kóz oraz świń, co określał § 6 ust. 2 Zarządzenia Nr 9/2018¹⁰.

Dyrektor Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt¹¹ wyjaśnił, „że przekazano wyłącznie kopie „Analiz i planów kontroli na 2021 r.” sporządzonych dla poszczególnych gatunków zwierząt, ponieważ dokument ten znajduje zastosowanie od 2021 r. i został wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt Nr 5/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. Dokument o którym mowa, zastąpił obowiązujące do 2020 r. włącznie, dokumenty o nazwie „Analiza przedkontrolna” opracowywane odrębnie dla każdej kontroli w odniesieniu do każdego z sektorów hodowli.”

W zatwierdzonym przez dyrektora KCHZ Planie kontroli urzędowych na rok 2020, zakładano przeprowadzenie 16 kontroli urzędowych w zakresie realizacji zatwierdzonych programów hodowlanych oraz 23 kontroli w zakresie prawidłowości wystawiania świadectw zootechnicznych dla zwierząt hodowlanych i ich materiału biologicznego. Ze względu na wystąpienie epidemii COVID-19 plany te zostały zweryfikowane i dostosowane do możliwości ich przeprowadzenia w trybie hybrydowym¹². Zgodnie z przedłożonym Wykazem kontroli urzędowych planowych przeprowadzonych w 2020 r. przeprowadzono łącznie 15 kontroli urzędowych w zakresie realizacji zatwierdzonych programów hodowlanych (w tym 4 kontrole zostały przeprowadzone przed wystąpieniem epidemii COVID-19), 18 kontroli w zakresie prawidłowości wystawiania świadectw zootechnicznych, a także 1 kontrolę zleconą przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹³. Łącznie w 2020 roku przeprowadzone zostały 33 kontrole planowe i 1 kontrola zlecona (doraźna).

Zmieniony w związku z wystąpieniem epidemii COVID 19 plan kontroli na rok 2020 nie uwzględniał przeprowadzenia kontroli urzędowej w zakresie realizacji programu hodowlanego przez [redacted] (kontrola urzędowa tego podmiotu znajdowała się w Planie kontroli planowych na rok 2020, ale nie znalazła się w zmienionym planie kontroli planowych na rok 2020). Dyrektor KCHZ wyjaśnił¹⁴, że przyczynami rezygnacji z przeprowadzenia kontroli urzędowej w [redacted], w zakresie realizacji programów hodowlanych były prowadzona w tym czasie w podmiocie kontrola Urzędu

¹⁰ Zarządzenie Nr 9/2018 Dyrektora KCHZ z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia procedury prowadzenia kontroli w zakresie prowadzenia oceny wartości użytkowej i hodowlanej oraz hodowli i rozrodu bydła, świń, owiec, kóz i koniowatych.

¹¹ Pismo z dnia 5 lipca 2021 r. znak D.0910.1.2021

¹² Pismo z dnia 19 maja 2021 r. znak D.0919.1.2021.3

¹³ Pismo z dnia 30 stycznia 2019 r. znak BHZ.hzg..027.1.2019.3.jp

¹⁴ Pismo z dnia 24 czerwca 2021 r. znak D.910.1.2021.10

Skarbowego, zapowiedziana kontrola Inspekcji Weterynaryjnej, a także sytuacja spowodowana obostrzeniami związanymi z wystąpieniem epidemii COVID-19. Przeprowadzenie tej kontroli zaplanowano na I półrocze 2021 r.¹⁵ (kontrola ta była w trakcie realizacji).

Dyrektor Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt poinformował¹⁶, że zmiany planu kontroli w 2020 r. były omawiane na spotkaniach poszczególnych Zespołów Kontroli z udziałem dyrektora KCHZ oraz osoby przez niego upoważnionej i akceptowane na podstawie ustnych ustaleń. Dla części z nich sporządzano notatki, zawierające uzasadnienie wprowadzonych zmian do planu kontroli na 2020 r.

W ocenie kontroli zmiana planu kontroli w 2020 r., w szczególności usunięcie wcześniej zaplanowanych tematów powinno być udokumentowane i poprzedzone pisemnym uzasadnieniem zmian przed zatwierdzeniem tego planu. Dokumenty powinny być opatrzone datą.

Z zaplanowanych do przeprowadzenia w 2021 roku 16 kontroli urzędowych z zakresu realizacji programów hodowlanych i 13 z zakresu prawidłowości wystawiania świadectw zootechnicznych na dzień 10 maja 2021 r. zakończona została 1 kontrola w zakresie prawidłowości wystawiania świadectw zootechnicznych, a w trakcie realizacji były 4 kontrole w zakresie realizacji zatwierdzonych programów hodowlanych.

Z analizy przedłożonych zaleceń pokontrolnych oraz wyjaśnień dyrektora KCHZ¹⁷ wynika, że w 2020 roku przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających (poz. 6, 13, 14, 15 i 28 w Wykazie kontroli przeprowadzonych w 2020 r.). Kontrole te swoim zakresem obejmowały również sprawdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli tego podmiotu.

W planie kontroli na rok 2021 przewidziano przeprowadzenie łącznie 9 kontroli sprawdzających.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości z wyjątkiem uchybienia polegającego na sporządzaniu w 2020 roku analiz przedkontrolnych odrębnie dla poszczególnych kontroli zamiast sporządzenia analiz odrębnie dla każdego z sektorów hodowli.

¹⁵ Pismo z dnia 24 czerwca 2021 r. znak D.0910.1.2021.10

¹⁶ Pismo z dnia 5 lipca 2021 r. znak D.0910.1.2021.13

¹⁷ Pismo z dnia 5 lipca 2021 r. znak D.0910.1.2021.13

2.3. Sporządzanie dokumentacji z przeprowadzonych kontroli urzędowych

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) ustalenia kontroli dokumentowane były w aktach kontroli;
- 2) skontrolowana dokumentacja zawierała opis celu kontroli urzędowej; zastosowane metody kontroli, wyniki kontroli, a w stosownych przypadkach – określone działania, jakie mają podjąć podmioty w wyniku kontroli urzędowej;
- 3) dokumentacja aktowa prowadzonych spraw była oznakowana, zgromadzona oraz przechowywana w segregatorach.

Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora KCHZ¹⁸ obowiązek przekazywania kontrolowanemu podmiotowi kopii sporządzonej dokumentacji z przeprowadzonej kontroli wynikający z art. 45 ust. 2 rozporządzenia 2016/1012 realizowany był poprzez przekazanie pisma informującego o planowanej kontroli, protokołu przebiegu kontroli, który jest przekazywany po przeprowadzonej kontroli oraz, jeżeli zachodzi taka potrzeba, przekazanie pisma zawierającego zalecenia pokontrolne.

W zakresie zgodności z artykułem 45 rozporządzenia 2016/1012 nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

W zakresie sporządzania dokumentacji stwierdzono niedopatrzienia polegające na niewłączeniu do numeracji akt kontroli protokołu kontroli (np. KHB.530.1.2020.8) lub braku wykazu treści (np. KHS.532.3.2020), niemające wpływu na prawidłowość procesu i wynik przeprowadzonych kontroli urzędowych.

3. Podejmowanie działań w wyniku przeprowadzonych kontroli urzędowych

3.1. Działania podejmowane przez KCHZ w wyniku przeprowadzonych kontroli urzędowych uzależnione były od stwierdzonych w trakcie ich przeprowadzania nieprawidłowości i uchybień. Jeżeli w wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, czynności pozostawały zakończone protokołem przebiegu kontroli. W przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości do podmiotu kierowane były zalecenia pokontrolne, sporządzane w oparciu o zapisy protokołu przebiegu kontroli.

Jak wynika z tabeli 2, w przypadku stwierdzenia uchybień i nieprawidłowości do podmiotu kierowane były zalecenia pokontrolne ze wskazaniem terminu usunięcia uchybień i nieprawidłowości lub wskazaniem terminu przedstawienia informacji o podjętych

¹⁸ Pismo z dnia 5 lipca 2021 r. znak D.0910.1.2021.13

działaniach naprawczych. W przypadku 4 kontroli nie został wskazany termin usunięcia nieprawidłowości lub termin przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych.

Dyrektor KCHZ poinformował¹⁹ że, jeżeli stwierdzone zostały nieprawidłowości/uchybień, to w celu przedyskutowania wniosków z kontroli i ich sformułowania w zakresie opracowania zaleceń pokontrolnych, jak również możliwości zastosowania środków wymienionych w art. 36 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 roku o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, może zostać zorganizowana narada pokontrolna w celu omówienia wyników kontroli i podjęcia odpowiednich środków, aby zapewnić przeprowadzenie przez dany podmiot działań naprawczych w odniesieniu do naruszenia lub zapobiec dalszym naruszeniom. W naradzie pokontrolnej biorą udział dyrektor, osoba upoważniona nadzorująca pracę Wydziału Kontroli oraz koordynator zespołu kontrolnego lub kontrolerzy, biorący udział w postępowaniu kontrolnym.

Z analizy przedstawionych dokumentów (zestawienie w tabeli 2) wynikało, że w efekcie przeprowadzonych w 2020 roku 33 planowych kontroli urzędowych i 1 kontroli zleconej (doraźnej) wystosowano łącznie 28 wystąpień pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych podmiotów. W przypadku 5 kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, a w 1 przypadku kontrolowany podmiot poinformował o natychmiastowym podjęciu działań naprawczych jeszcze przed wystosowaniem pisma pokontrolnego.

W okresie objętym kontrolą miała miejsce jedna sytuacja, w której podmiot kontrolowany nie poinformował dyrektora Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, jak również nie poinformował w wyznaczonym terminie o sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W związku z powyższym, podmiot o którym mowa, został ujęty w planie kontroli na 2021 r. w zakresie, m.in usunięcia nieprawidłowości wskazanych w zaleceniach pokontrolnych.

W przypadku 1 kontroli stwierdzono, że kontrolowany podmiot nie dostosował realizowanych programów hodowlanych do wymogów określonych w rozporządzeniu 2016/1012. Tym samym podmiot ten nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 64 ust. 5 rozporządzenia 2016/1012 i dyrektor KCHZ, zgodnie z art. 42 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich²⁰, był obowiązany do poinformowania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o stwierdzonym uchybieniu. Dyrektor

¹⁹ Pismo z dnia 25 maja 2021 r. znak D.0910.1.2021.5

²⁰ Dz.U.2017 poz. 2132

KCHZ poinformował Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi²¹, że kontrolowany podmiot nie dostosował realizowanych przez siebie programów hodowlanych dla mieszańców świń do wymogów rozporządzenia 2016/1012 i przedłożył protokół z przeprowadzonej kontroli oraz kopię pisma skierowanego do kontrolowanego podmiotu (znak KHS.530.2.2020.4 z 29 lipca 2020 r.), w którym zawarte zostały ustalenia poczynione w trakcie kontroli, a także podmiot został poinformowany o konsekwencjach wynikających z tych ustaleń (zgodnie z art. 64 ust. 4 rozporządzenia 2016/1012, programy hodowlane prowadzone przez podmioty uznane za związki hodowców lub przedsiębiorstwa hodowlane uznaje się za zatwierdzone jeżeli spełniają wymogi określone w tym rozporządzeniu). Ponieważ kontrolowany podmiot nie spełnił tego obowiązku, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi był zobligowany do zastosowania sankcji określonej w art. 47 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/1012, polegającej na cofnięciu uznania tego przedsiębiorstwa hodowlanego²².

Tabela 2. Zestawienie pism pokontrolnych skierowanych przez KCHZ do kontrolowanych podmiotów.

Lp.	Pismo pokontrolne (znak)	Lp. w wykazie kontroli	Data pisma oraz wskazana data usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości	Stwierdzone nieprawidłowości
1.	KHS.530.1.2020.4	1	8.09.2020 30.10.2020	Niepełne dane o zwierzętach wpisywanych do księgi hodowlanej (brak nazw niektórych zwierząt lub ich przodków, brak numerów wpisów do księgi lub błędne numery).
2.	KHS.530.4.2020.4	3	1.12.2020 30 dni od dnia otrzymania pisma	Brak numerów wpisu do klasy podstawowej dla kilku samic, błędny numer wpisu do klasy podstawowej samca, brak wyników oceny dla samca, błędne numery miotu dla 2 samic.
3.	KHS.532.2.2020.4	5	15.10.2020 13.11.2020	Brak nazwy związku wystawiającego świadectwa, nie podano daty i kraju urodzenia, błędna nazwa klasy księgi hodowlanej

²¹ Pismo z dnia 29 lipca 2020 r. znak KHS.530.2.2020.5

²² Decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Nr 66/2020 z dnia 27 października 2020 r. cofająca uznanie dla przedsiębiorstwa hodowlane przyznane zgodnie z art. 4 ust. 3 w związku z art. 64 ust. 4 rozporządzenia 2016/1012

4.	KHS.532.1.2020.4	4	6.06.2020 3.07.2020	Na świadectwie wpisano klasę księgi hodowlanej podczas gdy struktura księgi nie przewiduje podziału na klasy, podano metodę weryfikacji tożsamości ale nie podano wyniku tej weryfikacji, w niektórych świadectwach nie podano numerów wpisu do księgi przodków zwierzęcia.
5.	KHS.532.3.2020.4*	6	9.12.2020 8.01.2021	Nie podano pełnych nazw rasy dawców nasienia tylko skróty, błędne informacje o dawcy nasienia (pomyłki w numerze, kraju i dacie urodzenia, danych o hodowlach, błędne daty oceny genetycznej, niekompletne informacje o przodkach dawcy, niekompletne dane odbiorców nasienia),
6.	KHB.532.2.2020.4	10	19.03.2020 15.04.2020	Błędnie wypełnione pola świadectw lub brak informacji w części A świadectw, brak kodu słomki, wystawienie 3 świadectw dla ras, dla których nie prowadzi się w Polsce ksiąg hodowlanych (nie wystąpił o upoważnienie do właściwego związku w kraju pochodzenia nasienia).
7.	KHB.532.2.2020.7	8	22.09.2020 Nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przekazania informacji o podjętych działaniach naprawczych	Błędne oznaczenie księgi hodowlanej w przekazywanej hodowcom dokumentacji, w miejscu przeznaczonym na datę oceny genetycznej wpisywano datę badania potwierdzającego pochodzenie zwierząt.
8.	KHB.530.3.2020.4	11	17.03.2020 15.04.2020	Wydawanie świadectw dla nasienia buhajów mięsnych bez upoważnienia do ich wydawania, nieprawidłowości w świadectwach dla nasienia buhajów o mlecznej i mięsnej użytkowości.
9.	KHB.532.4.2020.4	12	2.06.2020	Wydawanie świadectw dla nasienia buhajów mięsnych

			17.07.2020	bez upoważnienia do ich wydawania, nieprawidłowości w świadectwach dla nasienia buhajów o mlecznej i mięsnej użytkowości
10	KHB.532.5.2020.4*	13	14.09.2020 15.10.2020	Nieprawidłowości w wypełnianiu niektórych pól w świadectwach, brak oznaczenia słomek. Skontrolowano wyeliminowanie poprzednio stwierdzonych nieprawidłowości oprócz umieszczenia numeru słomek.
11.	KHB.532.6.2020.4*	14	15.09.2020 15.10.2020	Wystawiono 2 świadectwa dla ras dla których w Polsce nie są realizowane programy hodowlane (nie wystąpiono o zezwolenie do ich wystawiania do właściwego związku), nieprawidłowości w świadectwach dla nasienia buhajów o mlecznej i mięsnej użytkowości (41 świadectw).
12.	KHB.532.7.2020.4*	15	21.09.2020 16.10.2020	Nieprawidłowości w pkt 3 i pkt 14 świadectw. Stwierdzono usunięcie poprzednio stwierdzonych nieprawidłowości.
13.	KHK.530.1.2020.4	16	2.06.2020 Nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przekazania informacji o podjętych działaniach naprawczych	Brak pisemnych umów z osobami dokonującymi identyfikację koni, wykonującymi ich opisy i wszczepiającymi chipy, wpis 1 konia niezgodnie z regulaminem.
14.	KHK.530.2.2020.4	17	1.06.2020 30 dni od dnia otrzymania pisma	Niewskazanie w programie hodowlanym zakładów treningowych jako podmiotów trzecich prowadzących ocenę cech ogierów i klaczy podczas prób dzielności, opracowanie wzoru świadectwa niezgodnego w wymaganiach rozporządzenia.

15.	KHK.530.5.2020.4	20	8.07.2020 Nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przekazania informacji o podjętych działaniach naprawczych	Braki w kartotekach koni (brak wyników oceny liniowej i przyznanej kategorii ogierom).
16.	KHBM.530.1.2020.4*	28	16.06.2020 31.12.2020	Nieprawidłowości w kwalifikowaniu buhajów do oceny, wykonywanie pomiarów później niż zakłada metodyka, błędy w prezentacji wyników oceny genetycznej buhajów mięsnych, błędne uszeregowanie buhajów w rankingach.
17.	KHBM.530.2.2020.8	29	27.11.2020 31.12.2020	Nieprawidłowe dokumentowanie faktu przebywania zootechnika oceny w stadzie ocenianym, brak w metodyce oceny kodu ubycia „ubój z konieczności”, nieprawidłowości w dokumentowaniu czynności wykonywanych przez hodowcę, rozbieżności w stosowanych kodach, niewykonywanie rzeczywistych pomiarów wysokości w kłębie i obwodu klatki piersiowej, stosowanie niejednolitego oznaczenia księgi hodowlanej dla zwierząt z importu, niewłaściwy nadzór nad czynnościami zlecanymi innym podmiotom.
18.	KHBM.532.2.2020.5	31	1.07.2020 30.09.2020	Niewłaściwe lub niekompletne wypełnienie niektórych pól na świadectwach dla nasienia, podawanie informacji nie potwierdzonych w dokumentacji źródłowej, stosowanie formularzy niezgodnych z obowiązującymi wzorami, wystawianie świadectw dla nasienia z importu bez posiadanego uprawnienia.

19.	KHBM.532.1.2020.5	30	22.06.2020 30.09.2020	Niespójne prezentowanie wyników oceny wartości użytkowej na świadectwach, rozbieżności w nazewnictwie cech ocenianych, wpisywanie informacji na świadectwach dla importowanych zwierząt bez posiadania danych źródłowych, odsyłanie od publikacji wyników oceny przed uzyskaniem tej oceny przez buhaje.
20.	KHBM.532.3.2020.4	32	1.07.2020 30.09.2020	Zamieszczanie niewłaściwych lub niekompletnych informacji na świadectwach, wydawanie świadectw dla nasienia buhajów mięsnych przed uzyskaniem uprawnień do ich wydawania.
21.	KHS.530.2.2020.4	2	29.07.2020	Naruszenie obowiązku dostosowania programów hodowlanych do przepisów rozporządzenia 2016/1012 co może skutkować cofnięciem uznania za przedsiębiorstwo hodowlane. Ponieważ podmiot nie podjął działań pismem KHS.530.2.2020.5 z 29.07.2020 KCHZ wystąpiło do MRiRW o cofnięcie uznania podmiotu do prowadzenia rejestrów hodowlanych.
22.	KHS.534.1.2019.5	Kontrola zlecona przez MRiRW	4.02.2020	Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie realizacji programu hodowlanego dla świń rasy wielka biała ojcowska.
23.	KHOK.532.1.2020.4	24	23.03.2020 24.04.2020	Błędny numer zatwierdzenia centrum pozyskiwania lub przechowywania nasienia (poz. 15.3), błędnie podano stanowisko osoby podpisującej świadectwo.
24.	KHOK.530.2.2020.4 KHOK.532.3.2020.3	21	12.05.2020 Nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przekazania informacji o podjętych	Stwierdzono wpis 2 kóz niespełniających warunków wpisu do księgi hodowlanej, wystawianie świadectw wpisu do ksiąg dla zwierząt wpisanych do sekcji

			działaniach naprawczych	dotatkowej zamiast świadectw rejestracji w księdze, niekompletne informacje o zwierzętach wpisanych do księgi hodowlanej.
25.	KHOK.530.3.2020.9 KHOK.530.4.8 KHOK.532.4.2020.9	27	6.07.2020 31.07.2020	Stosowanie nazewnictwa struktury księgi niezgodnego z programem hodowlanym, stosowanie odwołań do nieobowiązujących przepisów, nie podawanie informacji o typie urodzenia i różności kóz.
26.***	KHS.532.1.2021.4	1 z 2021 r.	16.04.2021 14.05.2021	Tytuł świadectw niezgodny z wymaganiami, opis danych identyfikacyjnych zwierząt niezgodny z wytycznymi, w punkcie 12 i 13.2.1 podano przypisy niezgodne z wytycznymi.

* kontrole sprawdzające, które obejmowały sprawdzenie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas poprzedniej kontroli;

**w przypadku kontroli wymienionych w poz. 24 i 25 wystosowane zostały łączne wystąpienia pokontrolne zawierające ustalenia z 2 lub 3 przeprowadzonych w danych okresie kontroli (podmiot był kontrolowany w zakresie 2 lub 3 różnych przedmiotów kontroli);

***kontrola przeprowadzona w roku 2021, która została zakończona przed dniem rozpoczęcia kontroli MRiRW.

3.2. Weryfikacja realizacji zaleceń pokontrolnych

Wypełnienie przekazanych kontrolowanym podmiotom zaleceń pokontrolnych podlegało weryfikacji na podstawie:

- informacji otrzymanych od podmiotu kontrolowanego;
- kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń oraz usunięcie nieprawidłowości i/lub uchybień, lub weryfikację realizacji zaleceń podczas następnej kontroli podmiotu w tym samym zakresie tematycznym (w roku 2020 przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających, a na 2021 zaplanowano przeprowadzenie 9 takich kontroli).

Efektom przeprowadzonych przez KCHZ postępowań kontrolnych w zakresie kontroli urzędowych oraz wydanych zaleceń pokontrolnych były m.in.:²³

- 1) wprowadzenie przez uznane związki hodowców lub przedsiębiorstwa hodowlane zmian

²³ Potwierdzeniem efektów przeprowadzonych kontroli urzędowych są załączniki do pisma znak D.0910.1.2021.13 z 5 lipca 2021 r.: Ad 1 – załączniki 1-3, Ad. 2 – załączniki 4-16, Ad. 3 – załącznik 17 - decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Nr 66/2020 z 27 października 2020 r.

w treści realizowanych przez nie programów hodowlanych w celu ich dostosowania do wymogów rozporządzenia 2016/1012;

- 2) wprowadzenie zmian w stosowanych formularzach wydawanych świadectw zootechnicznych i dostosowanie zakresu informacji w nich zawartych do wymogów rozporządzenia 2016/1012 i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/717 z dnia 10 kwietnia 2017 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 w odniesieniu do wzorów formularzy świadectw zootechnicznych dotyczących zwierząt hodowlanych i ich materiału biologicznego wykorzystywanego do rozrodu (Dz. Urz. UE z 26.04.2017 r. L 109, str. 9, oraz Dz. Urz. UE z 4.05.2020 r. L 139, str. 1);
- 3) cofnięcie uznania dla związku hodowców lub przedsiębiorstwa hodowlanego w wyniku poinformowania przez dyrektora KCHZ Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o stwierdzeniu nierealizowania programu hodowlanego lub niedostosowania tego programu do wymogów rozporządzenia 2016/1012, czego skutkiem było cofnięcie uznania podmiotu za przedsiębiorstwo hodowlane.

Dyrektor Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt poinformował²⁴, że na bieżąco monitoruje proces prowadzenia kontroli, w tym również realizację zaleceń pokontrolnych, „w oparciu o wieloetapowy monitoring, obejmujący obszary związane z prowadzeniem kontroli tj.:

1. Przygotowanie kontroli. (...) 2. Prowadzenie kontroli. (...) 3. Zalecenia pokontrolne. 4. Okres sprawozdawczy. (...)

Wypełnienie zaleceń pokontrolnych podlega weryfikacji, w celu ustalenia wdrożenia zaleceń i wniosków pokontrolnych na podstawie:

1) *Informacji otrzymanej od podmiotu kontrolowanego*

Niektóre z podmiotów informując o wykonaniu zaleceń przekazują wzory zmienionych dokumentów, dostosowanych zgodnie z zaleceniami do obowiązujących przepisów. Źródłem informacji o wykonaniu zaleceń są również decyzje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zatwierdzeniu zmian w programach hodowlanych czy też zezwalające na stosowanie odstępstw na wnioski zgłoszone przez podmioty w wyniku kontroli przeprowadzonej przez KCHZ.

2) *odrębnej kontroli sprawdzającej* ”.

²⁴ Pismo z dnia 16 czerwca 2021 r. znak D.0910.1.2021.8

W ocenie kontroli powyższe działania były niewystarczające aby skutecznie na bieżąco monitorować realizację zaleceń pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych podmiotów. Sposób monitorowania realizacji zaleceń pokontrolnych nie był dokumentowany i nie został określony w wewnętrznych procedurach. Wprowadzenie do wewnętrznych procedur systemowych rozwiązań w tym zakresie przyczyniłoby się do zwiększenia skuteczności i efektywności nadzoru nad realizacją wydawanych zaleceń pokontrolnych.

W zakresie podejmowania działań w wyniku przeprowadzonych kontroli urzędowych, kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości z zastrzeżeniem przypadku wystosowania 4 pism pokontrolnych, w których nie wskazano terminu usunięcia nieprawidłowości lub terminu przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych.

Wypełnienie zaleceń pokontrolnych podlegało weryfikacji na podstawie informacji otrzymanej od podmiotu kontrolowanego (odpowiedź podmiotu na przekazane zalecenia) lub kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń oraz usunięcie nieprawidłowości i/lub uchybień, lub weryfikację realizacji zaleceń podczas następnej kontroli podmiotu w tym samym zakresie tematycznym, co było zgodne z § 16 ust. 3 zarządzenia Dyrektora KCHZ nr 5/2021.

Istotność stwierdzonych podczas kontroli przez KCHZ uchybień i nieprawidłowości w realizacji programów hodowlanych nie kwalifikowała się do wnioskowania o zastosowanie sankcji określonych w art. 47 rozporządzenia 2016/1012, za wyjątkiem kontroli przeprowadzonej w [] która nie spełniła obowiązku wynikającego z art. 64 ust. 5 rozporządzenia 2016/1012 i nie dostosowała swoich programów hodowlanych do wymogów rozporządzenia 2016/1012.

Pan Dyrektor nie zgłosił zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

IV. Zalecenia lub wnioski dotyczące usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W związku z wynikami kontroli zalecam Panu Dyrektorowi:

- 1) wprowadzenie i stosowanie pisemnych oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie pracownika z udziału w kontroli, składanych każdorazowo przed rozpoczęciem kontroli;
- 2) w przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości każdorazowe określanie dla

podmiotu kontrolowanego terminu usunięcia uchybień i nieprawidłowości lub wskazanie terminu przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych;

- 3) wprowadzenie systemowych rozwiązań zwiększających skuteczność i efektywność nadzoru nad realizacją wydawanych zaleceń pokontrolnych, które zapewnią cykliczne weryfikowanie czy podmioty kontrolowane w określonym terminie poinformowały o usunięciu uchybień i nieprawidłowości lub terminie przedstawienia informacji o podjętych działaniach naprawczych, pozyskiwanie informacji z innych podmiotów i weryfikowanie wyników przeprowadzanych kontroli sprawdzających aby monitorować wdrożenie skierowanych zaleceń oraz usunięcie nieprawidłowości lub/i uchybień;
- 4) pisemne uzasadnianie wprowadzanych zmian do planu kontroli;
- 5) wzmożenie nadzoru nad sporządzaniem pisemnej dokumentacji z kontroli urzędowych;
- 6) kontynuowanie stałego poszerzania wiedzy i rozwoju zawodowego pracowników przeprowadzających kontrole urzędowe, w szczególności poprzez udział w szkoleniach.

W ramach sprawowanej przez Pana Dyrektora kontroli funkcjonalnej zalecam na bieżąco weryfikowanie przestrzegania powyższych zaleceń.

Proszę Pana Dyrektora o powiadomienie mnie o działaniach podjętych w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień w terminie 60 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

z up. Ministra Rolnictwa i Rolnictwa Wsi

Robert Bartold
Dyrektor Generalny
/podpisano elektronicznie/